

PROCESSIO

TEMPORE

MORTALITATIS, ET PESTIS.

TITULUS DECIMUS.

SUMMARIUM.

- 1 Pestis est lues omnium teterrima.
- 2 David illam elegit.
- 3 Recursus haberi debet ad Deum.
- 4 Humana remedia deseri non debent.
- 5 Ad hunc finem Processiones institutae.
- 6 Pestis invadere potest etiam Bestias Terrae.
- 7 Processiones an fieri possint tempore pestis?
- 8 Opinio probabilior negativa.
- 9 Nisi commode servari possint nonnullae circumstantiae,
- 10 Circumstantiae servandae in hac Processione.
- 11 Melius est, ut quisque oret in cubiculo suo.
- 12 In casu mortalitatis Bestiarum, fieri potest Processio.
- 13 Versiculus a Peste Fame, et Bello bis recitandus.
- 14 Psalmi sexti, mysteria et significationes.
- 15 Orationes omnes Poenitentiales sunt.
- 16 Quare in istis Orationibus fiat commemoratio S. Sebastiani M.
- 17 Sanctus Sebastianus Protector Tempore Pestis.
- 18 S. Rochus Confessor, implorandus est tempore Pestis.
- 19 Quare de S. Rocho fiat mentio.

1 2 3 4 Omnium teterrimam luem Pestem esse nemo est, qui ambigat: illam expetivit David inter mala, quibus decreverat Deus punire scelera ipsius Regis, et Populi, nempe vel Fame, vel Bello, vel Peste, dicens. *Melius est, ut incidam in manus Domini, quam in manus hominum.* Propterea hoc vere esse flagellum, seu gladium Dei omnes consentiunt, et ob hoc, ad Deum immediate, et principaliter recurrendum esse, omnium Fidelium sententia est, si qua Urbs, vel Provincia, vel Natio, vel Populus ab hac lue infestari coeperit. Iste re-

curus haberi debet per poenitentiam, et supplicationes, non re-
dictis tamen humanis Remediis, quae Deus ad hoc creavit, et
in manibus hominum repoluit: Sed cum remediorum facultas,
et virtus habeatur tantummodo a Deo, necesse est, ut ante om-
nia, Divina impleretur gratia, et misericordia, *Zacchias quaest.*
Med. leg. lib. 2. tom. 1. q. 20.

5 Ad hunc finem Pia mater Ecclesia publicas Processio-
nes instituit, cum Precibus recitandis, quibus averteretur Pes-
tis, et Hominum mortalitas.

6 Sed cum non in Homines tantummodo insaevire possit,
flagellum illud, quin et alia Animalia, et Bruta foedet, et dis-
perdat; hinc est, ut etiam pro avertenda Peste Animalium, et
eorum mortalitate (quae irae Dei flagellum quoque est, nam
dilapidatis Bestiis Terrae: homo ad sui sustentationem non va-
let) Preces institutae ab Ecclesia fuerint.

7 8 Quo vero ad Processiones faciendas tempore Pestis,
et mortalitatis Hominum, multae inspectiones habendae sunt,
Doctissimus Quart. *de Process. et eorum circumstantiis, n.*
201. quaerit an tempore Pestis possint licite fieri Processio-
nes? Argumenta hinc inde adducta sunt equidem evidentis-
sima, adeo ut utramque sententiam tuto amplecti possimus:
sed *ad n. 204.* tertiam, et mediam affert, cui tamquam proba-
biliori et ipse adhaeret dicens, et concludens. Permitti non
debere Processiones tempore Pestis, nec censi licitas quomo-
dolibet, et convocatis omnibus indiscriminatim, seu non adhi-
bitis cautionibus moraliter possibilibus ad obviandum pericu-
lis. De facto cum Venenum Pestis ex sententia Zacchiae
quaest. Med. leg. l. 3. tit. 3. q. 2. n. 29. de corpore in corpus
dispergatur; et propagetur, ne contagienis morbus amplifice-
tur, prohibendi sunt omnes congressus etiam ad Sacras func-
tiones; cum illi etiam ad bonum Regionem Reipublicae spec-
tantes, rigore prohibeantur ab ejusdem moderatoribus.

9 Nihilominus quando commode, et absque periculo serva-
ri possint nonnullae circumstantia ad normam humanae pru-
dentiae, Processiones licitas aliqui volunt, atque utiles.

10 Circumstantiae, quas adducit Quart. *d. l.* sunt: Ut non
fiant hujusmodi Processiones, nisi urgeat evidens necessitas,
quando experientia constat, humana remedia esse inutilia. Ut
non convocentur confuse, et indiscriminatim omnes, exemplo
S. Caroli Borromaei, qui Pueros exclusit, et Mulieres, Ut con-
vocati dividantur in plures turmas, exemplo S. Gregorii Mag-
ni, ad evitandam confusionem. Ut procedant omnes servato
ordine, cum distantia ab invicem majori solita. Denique, ut
ante Processionem excitentur omnes ad Poenitentiam, et ad
firmam in Deum fiduciam exemplo diciti S. Caroli, qui om-

nium capita cineribus aspersit, et ipse, fune ad collum alligato, Crucem bajulans devotissime processit.

His vero non obstantibus, adhuc dico, periculosas esse hujusmodi Processiones, et Conventus Gentium diversarum in tali occasione, ideoque evitandos esse existimo, quia nemini licet se mortis periculo exponere: Et adeo verum est, hoc esse magnum mortis periculum, quod Peste infectus dicitur in articulo mortis esse, Paris. *de Resign. Benef. l. 12. q. 6. n. 13.* Zacchias *d. l. 2. t. 1. q. 19. n. 12.*

11 Hoc item esset velle tentare Deum, qui in tali circumstantia, prodigia faceret. Quisque igitur Domi suae oret, in cubiculo suo fleat; et cum magna contritione, et fiducia, opem divinam imploret: nec remedia naturalia ad hunc finem proposita deserat. Plura sunt quidem, quae S. Carolus sancivit in ejus Provincialibus Conciliis, *Act. p. 4.* facienda hoc tempore luctuoso, sed omnia cum debita cautione: ideoque si fiant bene pensentur, et optime proponantur ab iis, qui Reipublicae habenas gerunt.

Non ita evenit in casu mortalitatis Bestiarum, quia illis in suo Praesepio sequestratis, remediisque naturalibus adhibitis potest Populus in Ecclesia orare, et convenire ad publicas Preces, absque periculo, ut Deus mortalitatis cladem avertat.

12 Quando dixi superius de mortalitate Animalium; seu Bestiarum, intelligo de illis, quae ad humanum usum inserviunt: Pests enim interdum non nisi certum genus, aut certam Animalium speciem invadit, Zach. *Quaest. Med. leg. 3. t. 3. n. 48.* Alioquin si mors Animalia hominibus inutilia, seu nociva molestaret veluti Canes, Feles, Vulpes, Lupos, et similia, tunc cum illarum mors nihil detrimenti hominibus afferat, nulla institui debet, nec haberi supplicatio. In genere vero Animalium sunt etiam Vegetabilia, prout Plantae, et Arbores, quibus nocere potest mala aeris sive hiemis intemperies; et propterea arescere possunt, et mori, prout elegantissime demonstrat Hieron. Fracastor. *l. 1. Syphil.*

Solis non saepe Arboribus fit noxius aer.

Et tenerum germen, florumque infecit honorem.

In hoc casu si Arbores vere sint utiles, et hominibus inservientes, prout Vites aliaeque Arbores fructiferae, lignaque ad opus utilia, congruum judico supplicationes publicas instituire, ad hoc ut Deus hoc ab illis flagellum avertat. An vero Preces, Psalmi, et Orationes in ritu praesentis Processionis assignatae, adhibendae sint, negative opinor, cum Processio assignata pro quacumque Tribulatione, ut infra, sufficiant, et id quod desideratur, optime praestet.

Preces itaque, tempore Pestis, statutae, sunt de more sequentes.

§. I. Fiat, ut supra in Litanis majoribus, et in Litaniarum Precibus dicatur bis: *A peste, Fame, etc.* Ut infra suo loco. *Ut a Pestilentiae flagello, etc.*

13 Bis dicitur obsecratio *A Peste, etc.* ad demonstrandum, quod enixe Preces ad hoc fiunt: sed additur alia Obsecratio: *Ut a Pestilentiae, etc.* eo quia vere pro Peste praesentanea tantummodo eliminanda, fit publica Oratio.

14 Psalmus est 6. in ordine Psalterii, et 1. Poenitentia- lium, in quo tractatur de infirmitate, de sanitate, et de aliis ad rem praesentem facientibus.

15 16 Orationes vero omnes Poenitentiales sunt; sed in prima, praeter invocationem Beatae Mariae Virginis, fit Commemoratio S. Sebastiani M. specialiter, eo quia Romae, Divino monitu, in Ecclesia S. Petri ad Vincula Altare in honorem S. Sebastiani, ad luem propulsandam, erectum fuit temporibus Papae Agathonis, prout diffuse narrat Paulus Diaconus *de Gest. Longob. l. 6. c. 3.* unde etiam provenisse videtur, ut Posteriores Fideles, eundem Sanctum Martirem, ad evitandam pestis cladem, consueverint habere Patronum, Baron *ad Martyrol. 20. Jan. et Annal. 620.*

17 Propterea Sacerdotale Brixinen. *dist. 6. c. 4. n. 4.* Quaerens quid agendum a Parocho tempore pestis, inter alia *ad n. 7.* ait *Progrediente morbi calamitate, vota S. Sebastiano per Populum fieri urgeat.*

18 19 Item implorare potest auxilium S. Rochi Confessoris, cui ex Decreto Patrum Concilii Constantiensis, ad propulsandam ingruentem luem, honores Sanctis debiti, sunt impensi; nam solemnem pompam ejus Imaginem, omni comitante Populo per Urbem detulerunt: quo facto, pestis mox evanuit, Baron. *d. 16. Augusti.*

Pro peste Animalium propriae Orationes in Missali Romano habentur.

Bellum nec pietatem servat, nec castitatem: videmus enim Bello flagrante, Urbes et Tempia diripi; Sacra omnia profanari, Virgines violari, Sacerdotis capi, et furari, omniaque rapinis, et caedibus misceri.

5 Sitque sive injustum, semper patientibus illud, grave est, et irrequietum, ex Quart. de Pross. n. 135.

6 7 Exempla harum supplicationum tempore Belli plura sunt, et quidem multae antiquitatis tum in veteri, tum in Novo Testamento; sed distingui debet triplex illarum ratio: Aliae enim fiunt ad avertendum Bellum: aliae ad petendam Victori- am; aliae ad postulandam Pacem: Singulae habent suas Praeces particulares, sed omnes ad Deum diriguntur, ut tribuat nobis quod petimus, quemadmodum omnes illi fecerunt, quos refert Quart. d. l. n. 136. 137. et Deo adjuvante id assequuti sunt, quod petierunt. Primi ordinis habuit Ecclesia Catholica Processionem cum Universali Jubilaeo, indictam anno 1661. ab Alexandro VII. *Constit. Ex quo III.* tunc quando Turcae expugnata Arce Varadini, quae erat validissimum Hungarici Regni propugnaculum, impetum in citeriores Provincias medita- bantur ingenti apparatu, et miserrimas clades universae Rei- publicae Christianae minitare videbantur. Similem habuerat prius Innocentius X *Cons. 1. Immensae, etc.* Et recentioribus annis. Innoc. XI. pro liberatione Viennae a Turcis invasae ad annum 1683. *Constit. 13. In suprema, etc.* Secundi ordinis, nempe ad petendam Victori- am Processio, et Jubilaeum a S. Pio V. indicta fuere Anno 1750. *Cons. Cum nos:* indulgentias elargiendo adjuvantibus Bellum contra Turcas, Deoque auxi- liante, Victori- am Christiani reportarunt die 7. Octobris 1571. Ideo sub illa die quotannis celebratur Festum S. Mariae de Victoria sub invocatione Rosarii. Tertii tandem ordinis, nempe ad implorandam Divinam opem, pro Pace inter Principes Christianos, habemus Constitutionem 28. *Ex eminenti, etc.* sub Clemente XI, editum anno 1706. qua occasione solemn- is processio indicta fuit a Cappella Palatii Vaticani ad Basilicam Principis Apostolorum, plenissimis elargitis Indulgentiis.

§. I. Peractis omnibus, ut supra in Litanis majoribus. Ad finem Litaniarum dicitur: *Pater noster, Psal. 45. Deus noster Refugium, etc.*

8 Regula generalis Processionum poenitentialium, ut jam diximus, semper fuit, ut a Litanis inciperentur, ad imploran- dam intercessionem Sanctorum omnium pro eo quod petimus tali tempore.

PRECES

DICENDAE.

IN LITANIS TEMPORE BELLI.

TITULUS UNDECIMUS.

SUMMARIUM.

- 1 Facilis est occasio indicendi publicas supplicationes.
- 2 Haec Processio habet primum locum.
- 3 Mala, quae ex Bello proveniunt.
- 4 Primum remedium est recursus ad Deum.
- 5 Bellum sive justum, sive injustum, semper parit grave malum.
- 6 Processio haec est multae antiquitatis.
- 7 Ratio harum Processionum triplex.
- 8 Processiones Poenitentiales a Litanis inchoantur.
- 9 Psalmi 45. explicatio.
- 10 Praeces particulares contra Turcas, et Infideles.
- 11 An licite possit eorum prosternatio peti?
- 12 Psalmi 78. significatio.
- 13 In Bello justo licet ponere insidias.
- 14 Christiani vicerunt, Pontifice precante.

1 2 3 4 Deo facile, est, ut in Ecclesia Dei detur occa- sio, at ratio indicendi Publicas Processiones, et supplicationes ad compescenda Bella, ut inter formulas generales indicenda- rum Processionum conscriptas a Monacel. T. 3. form. 6. pri- mum habuerit locum inter extraordinarias pro causa, et bono publico faciendas, illa pro edicto Episcopali ad faciendam Pro- cessionem tempore Belli. Enimvero tam ingrentia sunt mala, quae ex Bello proveniunt, ut necesse sit festinanter occurrere ad remedia: inter quae primum habet, proculdubio, locum, recursus ad Deum per Orationem, indictis publicis supplicatio- nibus, ut Bellum avertat, et secum ea omnia mala, quae S. Ambrosius enumerat in *epist. 1. ad Timot. 6. 2.* per haec verba:

9 Psalmus est quadragesimus quintus in ordine Psalterii, qui secundum recentiores interpretes scriptus fuit in gratiarum actionem pro victoria Davidis ab Inimicis suis, Deo auxiliante, reportata. Secundum vero antiquiores, nempe Sanctos Hieronymum, Basilium, Augustinum, et alios, intelligi debet de liberatione Ecclesiae Christianae a persecutionibus infidelium, Bellarm. in Ps. 45. Quocumque modo accipiatur, semper per illum versiculum *Arcum conteret, et confringet Arma, et scuta comburet igni*, a Deo victoriam nos expectare demonstramus, et pacem: cui consonant versiculi Precum subsequentium, et tres orationes de auxilio, de victoria et de pace loquentium.

§. II. Si vero Bellum est contra Turcas, et alios Infideles vel Haereticos, inter Preces Litaniarum his dicatur, *Ut Inimicos sanctae Ecclesiae, etc.* Et addatur: *Ut Turcarum vel Haereticorum conatus, etc.* Et dicto *Pater noster*, dicatur Psalmus 78. *Deus, venerunt, etc.*

10 Quoniam non semper Bella, et Arma sunt inter Fideles ad fovendam innatam regnandi cupiditatem, absque eo quod a Principibus animadvertantur tot damna Populorum, et Urbium: Sed persaepe ista aguntur ab Infidelibus, et Haereticis; et praecipue (quod esse deberet maxima Christianorum cura, et sollicitudo) contra infestissimos Turcas: hinc est, quod Ecclesia particulares preces instituit in tali casu habendas, ad hoc ut evitentur caedes Reipublicae Christianae, et ad nihilum redigantur conatus Inimicorum ejus.

11 Versiculi itaque proscripti nominatim, de Haereticis, Turcis, et Ecclesiae Inimicis mentionem faciunt, contra quos licite possunt Fideles ruinam, et prosternationem poscere; ex odio abominationis, quatenus scilicet Fidei hostes sunt, et Reipublicae noxii, S. Thom. 2. *quaest. 76. art. 2.*

12 Ideoque Psalmus 78, qui huic loco recitandus assignatur, licite, et sine culpa legitur, licet imprecationibus plenus sit contra Infideles, utpote qui deplorat calamitatem venturam, quae accidit Haebraeis sub Antiocho, et caeteris Regibus, tempore Machabaeorum, Bellarm. in Ps. 78. et fuit tamquam vaticinium calamitatum, quas passura erat Ecclesia Catholica ab Infidelibus, et Haereticis. Sicuti enim in Bello justo licitum est adhibere stratagemmata, et ponere hostibus insidias, *cap. Dominus noster 23. q. 2.* ita per istas preces licet imprecari illis mala, et calamitates.

14 Item Preces, et Orationes, de elisione superbiae loquuntur;

de prosternatione contumasiae, de persecutione, de ira, aequae aliis ultionibus contra Infideles, ut iis profligatis, Ecclesiae tranquillitas, per divinam Misericordiam, donetur. Quae Orationes a Deo ut plurimum exauditae fuerunt, quando Summus Pontifex Reipublicae Christianae caput, tamquam Murus pro Domo Dei, hostium minis se opposuit, quemadmodum Sanctissimus Pius V. qui diuturnis Orationibus, et Precibus vacare non destitit tunc cum contra Turcas bellum ageretur qui Navali Classe Christianos invadere studebant.

QUAECUMQUE TRIBULATIONE

TITULUS DUODECIMUS

SUMMARUM

1	Calamitas nominis infidelium
2	Tribulationes omnes continentur sub hoc Rubrica
3	Tribulationes enumerantur
4	Procurantur
5	Locustarum epidemia
6	Arborum exsiccitas
7	Locustarum
8	Murum
9	Procurantur
10	Pluvium intumescens
11	Processio pro his calamitatibus indicii potest
12	Color paramentorum debet esse congruus luctuosi
13	Præterea 19. explicatio

1 & Numerus Calamitatum cum innumerabilis sit, quibus potest universa Terra afflicta, et singulis veli occurrere, hinc Mater Ecclesiae: hinc est, quod expositis jam nonnullis calamitatibus, et pro earum liberatione, aliisque assignatis Precibus, sub uno Titulo omnes aliquid evocare curavit. Orationes, et Preces assignando pro procuranda Tribulatione. 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Inter has Tribulationes enumerantur: epidemia Locustarum, exsiccitas Arborum, Murum, et Pluvium intumescens, et hujusmodi alia, pro quibus profligandis, et averteendis indicii potest Processio, cum designatis Precibus Paramentorum, in coloribus Paramentorum congruentibus, namque videlicet ad hanc limitationem in

signis, et comitatu, quae fieri possunt ad normam gravitatis Calamitatum, quarum de causa fit Processio.

§. I. Servatis omnibus ut supra, in Litanii majoribus, finitisque Litanii, dicitur: *Pater noster, etc.* Psalm. 19.

13 Psalmus decimus nonus in ordine Psalterii scriptus fuit a Rege David ad debellandas aereas potestates, Bellarm. *in Ps. 19.* Cumque in illo specialiter mentio fiat *de die tribulationis*: ideo ad tribulationes universas avertendas determinatus fuit ab Ecclesia.

*... de tribulatione commensurae de persecutione de ira
... de die tribulationis commensurae de persecutione de ira
... de die tribulationis commensurae de persecutione de ira*

PROCESSIO

IN

QUACUMQUE TRIBULATIONE.

TITULUS DUODECIMUS.

SUMMARIUM.

- 1 Calamitatum numerus infinitus.
- 2 Tribulationes omnes continentur sub hac Rubrica.
- 3 Tribulationes enumerantur.
- 4 Terraemotus.
- 5 Bestiarum epidemia.
- 6 Arborum erescentia.
- 7 Locustarum
- 8 Marium } copia
- 9 Brucorum }
- 10 Fluviorum intumescencia.
- 11 Processio pro his calamitatibus indici potest.
- 12 Color paramentorum debet esse congruus functioni.
- 13 Psalmi 19, explicatio.

1 2 Numerus Calamitatum cum innumerabilis sit, quibus potest universa Terra affligari, et singulis velit occurrere pia Mater Ecclesia: hinc est, quod expositis jam nonnullis calamitatibus: et pro earum liberatione, aliquibus assignatis Precibus, sub uno Titulo omnes aliquas evocare curavit, Orationes, et Preces assignando *pro quocumque Tribulatione.*

3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Inter has Tribulationes enumerari potest Terraemotus; epidemia Bestiarum, seu Bovina; Arborum erescentia; Locustarum, Murium, et Brucorum copia; Fluviorum intumescencia, et hujusmodi alia, pro quibus profligandis; et avertendis indici potest Processio cum designatis Precibus Poenentialibus, in coloribus Paramentorum congruentibus, nempe violaceis absque ulla limitatione in

*... ad comensurae de persecutione de ira
... ad comensurae de persecutione de ira
... ad comensurae de persecutione de ira*